

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 4. august 2010
Kontor: Lovteknikkontoret
Sagsnr.: 2010-792-1390
Dok.: JCG40532

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1349 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 15. juli 2010. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Lars Barfoed

/

Lennart Houmann

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1349 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del):

”Vil ministeren redegøre for, hvorvidt det er lovmæssige forhindringer, der spærrer for, at Lisbeths efterladte kan få orden i økonomi, som redegjort for i artiklen ”Regningestrøm til forsvunden kvinde”, jf. dr.dk/Regioner/Aarhus/Nyheder/AarhusBy/2010/07/11/091233.htm, og om ministeren mener, at det kan have sin rigtighed, at familien ikke kan gøre noget ved sagen samt hvilke initiativer ministeren vil tage på baggrund af historien.”

Svar:

Det anføres i den artikel, der omtales i spørgsmålet, at det giver Lisbet Niensens familie problemer, at skifteretten i Århus ikke vil erklære Lisbet Nielsen, som er forsvundet, for død, idet regninger fra hendes kreditorer ikke bliver betalt.

Justitsministeriet kan generelt oplyse, at en persons død normalt fastslås ved, at der udstedes en dødsattest, hvilket forudsætter, at der findes et lig, som kan identificeres. Er dette ikke tilfældet, kan domstolene under nærmere betingelser træffe afgørelse ved dødsfaldskendelse eller dødsformodningsdom om, at personen skal anses for død.

Reglerne om dødsfaldskendelse findes i dødsboskiftelovens § 5. Det fremgår heraf, at hvis det kan anses for sikkert, at en person er afgang ved døden, uden at dødsattest kan udstedes, afsiger skifteretten efter anmodning fra enhver, der har retlig interesse deri, kendelse om, at den pågældende skal anses for død.

Henset til, at sagen vedrørende Lisbet Nielsen efter det oplyste behandles ved skifteretten, må det antages, at der er tale om en sag efter dødsboskifteloven.

I tilfælde, hvor det ikke er sikkert, at en person er død, men hvor den pågældende er forsvundet under sådanne omstændigheder, at der er grund til virkelig tvivl om, hvorvidt den pågældende er i live, kan der imidlertid afsiges dødsformodningsdom efter lov om borteblevne, jf. lovbekendtgørelse nr. 766 af 4. august 2005. En sådan sag behandles ikke ved skifteretten, men ved en retsafdeling for civile sager.

Det fremgår således af lovens § 5, at det efter offentlig indkaldelse ved dom kan bestemmes, at en bortebleven skal anses for død.

Efter § 6, stk. 1, kan anmodning om offentlig indkaldelse indgives, når der er gået 5 år, siden den bortblevne sidst vides at have været i live. Hvis den bortblevne dengang var i livsfare, eller der i øvrigt efter en samlet vurdering af de foreliggende omstændigheder er en særdeles høj grad af sandsynlighed for, at den pågældende er død, er fristen kun 6 måneder, jf. § 6, stk. 2.

Bortblevneloven er senest ændret i 2005, hvor begge frister i lyset af bl.a. nutidens stærkt forøgede kommunikationsmuligheder og generelt forbedrede muligheder for eftersøgning og efterforskning blev halveret i forhold til de tidligere gældende frister på hhv. 10 år og 12 måneder.

Bl.a. for at imødekomme de ofte væsentlige økonomiske og juridiske vanskeligheder, som den bortblevnes pårørende kan stå over for, indeholder bortblevneloven regler om bl.a. beskikkelse af en værge for den bortblevne og om særlige dispositioner over den bortblevnes ejendele, indtægt og formue mv.

Efter § 1, stk. 1, i lov om bortblevne kan der – eventuelt på foranledning af de interesserede – om fornødent beskikkes en værge for den bortblevne. For værgemålet gælder værgemålslovgivningens regler om særlige værgemål, jf. værgemålslovens kapitel 8. Værgen vil i nærmere angivet omfang kunne tillægges beføjelse til at varetage eksempelvis den bortblevnes økonomiske anliggender og vil i den forbindelse i givet fald kunne træffe beslutning om f.eks. at opsige aftaler på vegne af den bortblevne, herunder løbende aftaler om forsikring, leje af bolig mv.

Det bemærkes, at selvom der beskikkes en værge, bestemmer skifteretten efter § 2, stk. 2, i lov om bortblevne, hvorvidt den bortblevnes ejendele skal bevares for den pågældende indtil videre, eller om de skal sælges og det indkomne indsættes i en forvaltningsafdeling.

Efter lovens § 2, stk. 3, afgør justitsministeren, i hvilket omfang den bortblevnes indtægt og formue må bruges til underhold og uddannelse for den pågældendes børn eller ægtefælle. Når særlige grunde taler herfor, kan det endvidere tillades, at indtægten anvendes til underhold og uddannelse for andre, som helt eller delvis blev forsørget af den pågældende.

Som det fremgår, indeholder lovgivningen en række yderligere muligheder for de pårørende i tilfælde som det foreliggende, hvor der efter det

oplyste ikke kan afsiges dødsfaldskendelse efter dødsboskifteloven. Der kan således i første række anlægges sag til dødsformodningsdom efter borteblevneloven. Omstændighederne i forbindelse med den borteblevnes forsvinden vil være afgørende for, om fristen er 5 år eller 6 måneder. Hertil kommer, at der for den borteblevne kan beskikkes en værge, som kan varetage den borteblevnes økonomiske anliggender i fornødent omfang, hvilket vil kunne være særlig relevant, hvis dødsformodningsdommen ikke kan afsiges efter lovens korte frist.

Det er på denne baggrund Justitsministeriets opfattelse, at reglerne i borteblevneloven, der giver mulighed for at kunne disponere på vegne af den borteblevne, indtil der kan afsiges dødsformodningsdom, sammenholdt med fristerne i loven, der senest er ændret i 2005, sikrer en hensigtsmæssig balance mellem hensynet til den borteblevne og hensynet til de pårørende, der kan have behov for en juridisk, økonomisk og følelsesmæssig afklaring. Justitsministeriet finder således ikke, at der på nuværende tidspunkt er anledning til at overveje initiativer på området.